

**ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
У СФЕРІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
В КОНТЕКСТІ ПЕРЕХОДУ НА МОДЕЛЬ
НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВОГО РОЗВИТКУ
У ГЛОБАЛЬНОМУ МАСШТАБІ**

Коробка Ростислав Васильович

кандидат економічних наук,

докторант відокремленого підрозділу

*Національного університету біоресурсів і природокористування України
«Боярська лісова дослідна станція»*

У загальному вигляді перехід на модель низьковуглецевого розвитку означає нарощення потужностей у секторі відновлюваної енергетики та зменшення видобутку вуглеводневої сировини для стабілізації масштабів господарського освоєння природно-ресурсного потенціалу, зміцнення стійкості природних біогеоценозів та зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря. Така дилема значною мірою і визначає глобальний вимір інвестиційної діяльності у сфері природокористування, тобто світ стоїть перед вибором: чи надавати перевагу фінансуванню проектів, пов'язаних з відновлюваною енергетикою (вітроенергетика, гідроенергетика, сонячна енергетика, геотермальна енергетика, біоенергетика), чи як у попередні десятиліття нарощувати видобуток вуглеводневої сировини, зокрема горючих корисних копалин.

В останні десятиліття відбулося різке зміщення пріоритетів в інвестиційних процесах у сфері природокористування у планетарному масштабі, що пов'язано з формуванням глобальної архітекτονіки обмеження негативного впливу на кліматичні процеси, активізацією заходів стосовно розбудови інфраструктури відновлюваної енергетики, що супроводжується зростанням масштабів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування (залучення до енергетичного обігу відновних природних ресурсів та вторинної природної сировини) [1], переводом окремих сфер діяльності на модель низьковуглецевого розвитку.

Базовою інституціональною установкою переведу національних господарств на модель низьковуглецевого розвитку є умонтування в спектр пріоритетів національної економічної політики домінант ощадливого природокористування, котрі корелюють з цілями прискорення темпів соціально-економічного піднесення, що дасть можливість усунути розриви між господарськими та природо-

охоронними орієнтирами та упередити еколого-деструктивні процеси і забезпечити поступальний розвиток низьковуглецевих секторів економіки. Тому ключовою складовою інвестиційної діяльності у сфері природокористування у глобальному масштабі виступає інвестиційне забезпечення переходу національних господарств на модель низьковуглецевого розвитку.

Укладання в останні десятиріччя додаткових міжнародних природоохоронних угод, пов'язаних з боротьбою з глобальним потеплінням та вирішенням інших природоохоронних проблем планетарного масштабу, по великому рахунку створює нове інституціональне підґрунтя для перегляду пріоритетів інвестиційної діяльності в сфері природокористування у світовому масштабі. Тобто формуються фінансово-економічні передумови для реалізації домінант низьковуглецевого розвитку та подолання еколого-деструктивних проявів соціально-економічного розвитку.

В останні десятиліття відбулося суттєве зміщення вектору в інвестиційній діяльності в сфері природокористування. Вектор з пріоритету фінансування проєктів додаткового освоєння мінерально-сировинного потенціалу перемістився в площину фінансово-інвестиційного забезпечення реалізації проєктів розвитку відновлюваної енергетики, що супроводжується фінансуванням заходів та розбудови інфраструктури залучення до енергетичного обігу відновних природних ресурсів (ресурси атмосферного повітря, водні ресурси, енергія Сонця, вторинна природна сировина), а також переглядом пріоритетів інвестування проєктів у надрокористуванні, в першу чергу у сфері видобутку мінеральних палив.

Багато країн запровадили або посилили політику та правила, що підтримують проєкти освоєння відновлюваних джерел енергії. Така підтримка охоплює пільгові тарифи, податкові пільги та стандарти портфеля джерел відновлюваної енергетики, що створює більш сприятливе середовище для притоку приватних інвестицій. В процесі ускладнення глобальної архітектури стимулювання низьковуглецевого розвитку з'являються нові моделі фінансування проєктів відновлюваної енергетики, зокрема такі як краудфандинг, а також застосовуються технології блокчейну для прозорого та децентралізованого фінансування проєктів розвитку відновлюваної енергетики, в першу чергу біоенергетики.

На фоні позитивних зрушень в частині зростання глобального інвестиційного забезпечення реалізації проєктів відновлюваної енергетики, які супроводжуються активізацією фінансування процесів ресурсозбереження та енергоефективного природокористування, у світовому масштабі зберігається тенденція збільшення обсягів видобутку вуглеводневої сировини, що в основному зумовлено

зростанням економік країн глобального Півдня (Китай та Індія) як через нарощення видобутку мінеральної сировини всередині країни, так і через зростання попиту на викопні паливні ресурси інших країн.

Високорозвинені країни, які обрали модель низьковуглецевого розвитку, все активніше беруть участь з країнами, що розвиваються, у масштабних проєктах та ініціативах з відновлюваної енергетики в різних частинах світу. Ця співпраця допомагає розподілити ризики та ресурси для розвитку відновлюваної енергетики в глобальному масштабі. Також зростають інвестиції в проєкти з відновлюваної енергетики, у країнах, що розвиваються, що фактично стають ключовими гравцями у переході на відновлювані джерела енергії за підтримки міжнародних організацій і глобальних кліматичних фондів.

Список використаних джерел:

1. Голян В.А., Мединська Н.В. Інституціоналізація економічного механізму ресурсозбереження та енергоефективного природокористування на рівні ОТГ. *Проблеми економіки*. 2021. № 4. С. 211–216.